

Woord van de voorzitter

Op de jaarlijkse algemene ledenvergadering van 23 oktober II in het kasteel Middelheim te Antwerpen werd het uittreidend bestuur herverkozen. De vergadering keurde ook een statutenwijziging goed. Aan de doelstellingen van het VGV verandert er niets; wel waren enkele aanpassingen nodig gezien de nieuwe wet op de vzw's van 2 mei 2002.

Als voorzitter en bestuur opnieuw verkozen worden betekent dit doorgaans dat de leden het gevoerde beleid goedkeuren. Wij danken u voor deze ondersteuning. We mogen echter niet blind blijven voor de vergrijzing van onze vereniging. Er dienden zich de laatste jaren weliswaar enkele jonge collegæ aan - de huidige secretaris is nog assistent in opleiding ! - maar de tendens naar een ouder wordend ledenbestand is onmiskenbaar. Voor de bestuursperiode 2004-2006 is de verjonging van de vereniging dan ook onze eerste prioriteit.

De lancering van de vernieuwde webstek kadert in dit actieplan. Dank zij enkele nieuwe sponsors kon de webstek verfraaid worden en we hopen via dit medium jonge collegæ aan te spreken. We spelen korter op de bal van de politieke en medische actualiteit. Het culturele aanbod en de wetenschappelijke links zijn flink uitgebreid. Het is onze betrachting dat de VGV-webstek (www.vgv.be) op het internet de startpagina wordt van talrijke oude en nieuwe leden.

Ook de politiek laat ons niet onberoerd. Een hete herfst kondigt zich aan met de tribulaties rond DHL en de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Over dat laatste heb ik voor de verkiezingen van juni 2004 al mijn scepsis geuit; paars deed er geen inspanningen voor tijdens de vorige legislatuur, CD&V had 40 jaar de tijd en realiseerde niets. De N-VA zou eerst niet in de Vlaamse regering stappen als BHV niet gesplitst was. Dit is inmiddels afgezwakt tot het fameuze "onverwijld" (sic).

Wij van onze kant zullen ons steentje bijdragen tot de splitsing van BHV door *onverwijld* onze tanden te zetten in het dossier van het taalgebruik in de dringende medische hulpverlening in het taalgrensgebied. Het kan niet dat mensen het slachtoffer zijn van een gebrek aan talenkennis van de hulpverleners (van telefonist op de 100-centrale tot MUG-arts). Het advies van de Nationale Raad van de orde van Geneesheren is duidelijk: "*Aangezien de wetgeving betreffende de dringende medische hulpverlening situaties impliceert waarin de patiënt zijn hulpverlener niet vrij kan kiezen, beschouwt de Nationale Raad het als een deontologische plicht dat zowel de MUG-arts als de arts op de gespecialiseerde functie spoedgevallen de taal beheerst van de streek waar hij deze permanentie waarneemt.*"

Het kan dus deontologisch niet en het kan wettelijk niet. Het is onze taak zowel de collegæ als de bevoegde ministers Demotte en Vervotte op hun verdomde plicht te wijzen.

Jan Van Meirhaeghe

ADVERTENTIE

Antwerpen onder de V-Bommen - 1944-1945

Eenzijds werd te Antwerpen onder grote belangstelling op 4 september de Bevrijding gevierd met o.a. een taptoe van oude legervoertuigen. Maar er was ook de inhuldiging van een gedenkplaat op de Leopold de Waelplaats, vóór het K.M.S.K., ter nagedachtenis van de V1 en V2 slachtoffers (3515 burgers). Want de eerste V1 inslag in Antwerpen-stad gebeurde achter het Museum op 13 oktober 1944. Hier werden wel kronen en bloemen gelegd, maar praktisch alleen officiële waren er om te gedenken. Speciaal wens ik de Oberburgemeester van Nordhausen, Barbara Rinke, te vermelden die een roerende excuserende speech hield. In die stad werden de V-bommen gemaakt in onderaardse grotten.

Met de bevrijding was voor de Antwerpenaren de oorlog echter nog niet voorbij. De intacte haven diende voor de aanvoer van de geallieerde troepen en dit wou Duitsland juist verhinderen.

Wij maakten de oorlog mee met de vlucht der burgers en de uittocht der jongeren naar Frankrijk, de studies te Gent, die wij gelukkig konden verder zetten, wel dikwijls met een lege maag. Daarna kwam het bombardement van Mortsel op 5 april 1943, de bevrijding en de uitwassen van de repressie. Nadien kwamen uiteindelijk de angst, de vernielingen en de slachtoffers van de V1 en V2 bommen. De V1, de vliegende bom, met zijn stokkende motor, hoorde men afkomen. De V2 was echter een sluipende moordenaar, alleen de knal was te horen. Deze V2 werd door Werner von Braun ontwikkeld. Na de oorlog zal hij deze verder verbeteren in de USA en zo zullen straalmotor, raketten en ook de satellieten van de NASA ontstaan. Anderzijds zullen de Russen met de gegevens van Peenemunde, krachtige raketten en de "Spoetnik" ontwikkelen. In het K.M.S.K. was er een kleine tentoonstelling over de V-bommen, die in de omgeving vielen.

Te dezer gelegenheid geeft de **uitgeverij Pandora** een pocketboekje hierover uit met als titel "**Antwerpen onder de V-bommen - 1944-1945**", met teksten van Koen Palincx en vele originele zwart-wit foto's (144 blz). In de boekhandel te verkrijgen aan 12 Euro. **Pandora** geeft ook een ander pocketboek uit: "**Rondom het Vleeshuis**" - **Geschiedenis van een verdwenen buurt** (130 blz en kostprijs 10 Euro). Hierin wordt de buurt beschreven, zoals wij deze reeds konden ontmoeten in de publicatie van Jan Lampo: "Tussen kaai en schip" (cfr. Periodiek nr. 6/2002) en het Vleeshuis 'slagerspaleis van Antwerpen - (cfr. Periodiek nr. 4/2004).

In dit laatste boek wordt de klemtoon gelegd op de vernietigingen door de V-bommen, en de besluiten van het toenmalig stadsbestuur om de ± krotwoningen te slopen en er nieuwe pseudo-middeleeuwse gebouwen neer te zetten. Op de luchtfoto oogt het Antwerps centrum zeker mooi middeleeuws. Maar er was een maar ! Enkele waardevolle, geklasseerde huizen werden ook afgebroken, zelfs de unieke houten gebouwen, om ze naar Bokrijk over te plaatsen. Dit was de "deal" Cools-Roppe. Nu staat er een zgn. middeleeuws stuk Bokrijk, met alleen een keldercafé. Vele Antwerpse huizen liggen met genummerde stenen of houten balken opgehoopt te wachten. . .

Van de tentoonstelling die gouverneur Roppe er wou inrichten, is alleen Frans Masereel en Joris Minne te bezichtigen. Van onze andere kunstenaars Robert Buyle, René De Coninck en Hans Orłowski liggen of staan de werken in een voorraadplaats !

Te Antwerpen is het Museum aan de Stroom op komst en om dit te promoten werd er in het Volkskundig Museum (dat er trouwens moet naar verhuizen) een fototentoonstelling opgezet. "As time goes by", het origineel foto-oeuvre van Raoul van den Boom. Vele speciale beelden uit de helft van de 20ste eeuw, van Antwerpen en zijn artiesten. Een publicatie in zakformaat hierover met enkele foto's en soms erg typerende tekst, zoals die over mijn vriend Julien Schoenaerts, is ook een **Pandora-uitgave** en kost 5 Euro.

R.d.B.

Geneeskundige dagen te Antwerpen (16-18-09-2004)

De 59ste sessie was aan DERMATOLOGIE gewijd

Met de slogan "**De huid - orgaan in de kijker**" ging het onder grote belangstelling door in tientallen sessies en vergaderingen o.l.v. Dr. Serge Coopman (voorzitter GDA-2004) en Dr. Roger Renders (voorzitter Geneeskundige Kring -Antwerpen).

Erg klein begonnen is het tot een prestigieuze bijeenkomst uitgegroeid.

Op de academische zitting werd een mooi cultureel luik gebracht met:

- Het Schoonheidsideaal in de Oude Kunst, door Dr. Paul Huvenne (directeur KMSK-Antwerpen)
- Esthetiek in de Wetenschap door Dr. Gerard Bodifée, gekend wetenschappelijk auteur.

Speciaal wens ik de tentoonstelling "**Kunstwerken door Antwerpse Medici**" te vermelden. Het gaat werkelijk crescendo !. Theo Costy !

R.d.B.

Vereniging van Kempische schrijvers - Lexicon

Onder de impuls van voorzitter Jan Goris en de secretaris Marc Somers werd het nieuw Lexicon voorgesteld.

Sedert de oprichting in 1936, is dit het derde Lexicon van deze Kempische literaire Vereniging. De 147 artiesten met pen, verf of beitel worden vermeld met hun identiteit, hun voornaamste publicaties (tentoonstellingen en creaties), opleiding en loopbaan.

Dit Lexicon kost 15 Euro (plus 3 Euro portkosten). Info: 03-383.64.96.

R.d.B.

Prof. Dr. Leo Elautprijs 2004

van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde wordt toegekend aan:

Prof. Speleers - Een biografie door Joris Dedeurwaerder. Hier volgt de motivering.

De biografie, met begrip geschreven, biedt niet alleen het levensverhaal van de flamingant en wetenschapsmens Speleers, maar tevens een breed panorama van de Vlaamse beweging in die tijd. Aan de grote betrokkenheid van Speleers in de wetenschappelijke, culturele en maatschappelijke bewegingen wordt ruime en gedetailleerde aandacht besteed. Het werk zal in de toekomst waardevol blijken te zijn, niet enkel als levensverhaal van een zeer verdienstelijke figuur in de geschiedenis van de Vlaamse emancipatie, maar ook als evocatie van de eerste helft van de twintigste eeuw in Vlaanderen.

Deze biografie werd in Periodiek nr. 6/2002 besproken.

R.d.B.

**Na verdrinking
komt verheffing.**

ADVERTENTIE

Tentoonstellingen

RIJKSMUSEUM AAN DE SCHELDE

Meesterwerken uit de schatkamer van Nederland - tot 31.12.2006

Het Rijksmuseum te Amsterdam ondergaat momenteel een ware transformatie en is dus grotendeels toegankelijk. Alleen de gerenoveerde Philipsvleugel toont de meesterwerken aan het meestal buitenlandse publiek met schilderijen van Jan Steen, Frans Hals, Vermeer en Rembrandt, met als hoogtepunt "De Nachtwacht".

Het grotendeel der andere werken zijn uitgezonden naar een tiental kleinere Nederlandse musea en naar Antwerpen.

Deze toezending vormt een aanvulling voor perioden die minder in het MSK-Antwerpen vertegenwoordigd zijn, nl. het manierisme en het caravaggisme. Aangevuld met werken uit Antwerps bezit, vormen zij een aantrekkelijke expositie.

Rond 1520 ontstond het manierisme bij Italiaanse kunstenaars, die hun voorgangers v.n. Rafaël tot Michelangelo wilden evenaren. Onze kunstenaars leerden dit bij hun bezoeken aan Italië kennen en verspreidden deze nieuwe stijl. Bartholomeus Spranger (vn. werkzaam bij Keizer Rudolf II te Praag), alsmede Hendrick Goltzius en Cornelis van Haarlem zijn bij ons de grote exponenten. Een ander Italiaans voorbeeld was toen zeker Caravaggio (1571-1610), bekend om zijn licht-donker contrasten ofte clair-obscur,. Hij zal vele navolgers kennen in de Nederlanden, maar ook in Frankrijk met o.a. Georges de La Tour. In deze zaal hangt ook het speciale werk "De Verloocheling van Petrus" van Rembrandt. Deze expositie wordt vervolledigd door een vergelijkbare portrettenreeks uit Noord en Zuid.

Wegens regeringsbesparingen op cultuur, is er geen speciale catalogus uitgegeven. Wel is er een begeleidend boekje ter beschikking met enkele afbeeldingen in kleur en begeleidende teksten van alle schilders en hun werken.

Nabericht: Het Museum heeft een erg interessant en mooi uitgegeven boekje met de tekst van **A.M.-Hamacher** die 104 jaar oud werd en 3 eeuwen omarmde, onder de titel "**Het geheim van het berg-zijn**".

Hierin behandelt de gewezen directeur van het Kröller-Müller museum te Otterlo, Petrarca en de Mont-Ventoux, Cézanne en de Montaignes Sainte-Victoire, Van Gogh en de Ravijn, Rainer Maria Rilke en zijn bergverwantchap en het Sint-Catharinaklooster op de Sinaiberg.

Te koop in het MSK voor 5 Euro.

R.d.B.

ABRAHAM VERHOEVEN (1575-1652)

Drukker eerste krant ter wereld

Internationaal perscentrum Vlaanderen Huis Roodenborgh - Grote Markt, 40 - Antwerpen - tot 25 juni 2005

Te Antwerpen, Lombardenvest in de drukkerij "In de Gulde Sonne", werd "De Veldslag van Ekeren", tussen het leger van de Nederlandse Provincies en Spaanse krijgsvenden, door Verhoeven met krijgskunde tekeningen en verklarende teksten op "papier-vellen" gepubliceerd met de titel "Tijdinghe".

Na het grote succes zal hij van Albrecht en Isabella een octrooi krijgen om verder met "Nieuwe Tijdingen" in de Spaanse Nederlanden een met houtgravures geïllustreerde nieuwsblad uit te geven.

Hierover en over buitenlandse en binnenlandse eerste echte dagbladen wordt een tentoonstelling ingericht.

Maar er bestaat ook een **Dagbladmuseum**, recent van Antwerpen-centrum naar Hoboken verhuisd, in de Kapelstraat 61-63.

Gaat eens kijken. Het is erg interessant.

R.d.B.

STERCKSHOF - ZILVERMUSEUM DOTALIS (Pierre en Joseph) - 1780-1852

Edelsmid van Koning Willem I - tot 28.11.2004

Zeer mooie tentoonstelling van edelsmeedwerk die deze twee edelsmeden, vader en zoon, te Brussel onder de verscheidene bewindvoerders verwezenlijkt hebben, nl. onder Oostenrijk, twee maal Frans Regime en dan de Verenigde Nederlanden en het nieuwe Belgisch Koninkrijk.

Ook te Brussel in het Stedelijk Archief van de stad (Huidevettersstraat, 65) wordt werk van deze edelsmid getoond op 28.11.04.

Nadien verhuist de Sterckshof tentoonstelling naar het Paleis Het Loo (Apeldoorn) tot 1 mei 2005).

Er is een catalogus met 320 blz., die 30 Euro kost. Deze werd wel niet aan de pers ter bespreking geschonken. Daarom dit eerder kort bericht !

R.d.B.

KLEINERE TENTOONSTELLINGEN TE ANTWERPEN

I. VORSTELIJKE LUXE EN DEVOTIE

Het **Breviarium Mayer van den Bergh** (16de eeuw) in het gelijknamig museum.

Weinig musea zijn het werk geweest van één man, maar vaak zijn dat de mooiste. Zo verzamelde Frits Mayer van den Bergh (1858-1901) een heel museum bij elkaar. Een resem topwerken uit de Middeleeuwen en Renaissance verhuisde door zijn toedoen naar Antwerpen. Schilderijen, beeldhouwwerken, wandtapijten, tekeningen, glas-in-loodramen en nog veel meer, vonden hun plaats in een huiselijke omgeving met aangepaste historische stijl.

Het museum viert zijn honderdjarig bestaan, kreeg er een gemoderniseerde vleugel bij, en werd ook opgefrist en wijdt deze viering aan zijn topstuk: het breviarium.

Stamde uit de Gents-Brugse school, de laatste bloeitijd van de Vlaamse handschriftproductie. Omdat het aan restauratie toe was, werd het handschrift ontbonden, zodat de miniaturen nu blad voor blad kunnen worden getoond.

De verzameling omvat wel vierduizend kunstvoorwerpen en tweeduizend munten en penningen. De "Dulle Griet" van Pieter Breugel is zeker het uithangbord, maar er is nog veel meer !

VGv-cultuur ging er op bezoek op 23.10.04.

II. ANTWERPEN, WERF VAN DE EEUW (1860-2004)

Fotomuseum - tot 2.01.2005

Met velen zuchten wij onder de zgn. werken van de eeuw, zowel de ring-autoweg als de leien. Maar de stad kreeg al dikwijls een grondige gedaanteverwisseling: het rechte trekken van de Scheldekaaien, het afbreken van de Spaanse en Belgische vestingswallen, het slopen in oud-Antwerpen in de zestiger-jaren.

Een veelzijdige expositie toont ons deze oude en nieuwe fotobeelden van de werken.

Deze gebeurtenissen worden ook afgebeeld in het "Fotomuseum magazine" (5 Euro).

III. HET AMVC, nu LETTERHUIS - Tweehonderd jaar

literatuur in Vlaanderen

Het AMVC herbergt wel twee miljoen brieven en manuscripten, 130.000 foto's en wel 30.000 affiches.

Hier gebeurde een echte face-lift, want de nieuwe muuropstelling met gebogen wanden oogt werkelijk fris en modern. Het geeft een prima overzicht van de literatuur in Vlaanderen, waar foto's, eerste uitgaven, handgeschreven en verbeterde folio's, het ontstaan van gekende en minder gekende literatuur onderstrepen. Toonkasten met laden, die men naar believen kan opentrekken, zorgen voor prima aanvulling.

Ook onze fransschrijvende auteurs (Maeterlinck - Georges Rodenbach) worden terecht in de schoot van moeder Vlaanderen opgenomen !

R.d.B.

DIE THRAKER - DAS GOLDENE REICH DES ORPHEUS

Bonn - Kunst- und
Ausstellungshalle -
tot 28.11.2004

Over dit volk met een grote cultuur, dat van 3200 V.Chr. tot 600 N.Chr. ononderbroken op de Balkan en West-Anatolië leefden is weinig bekend of beschreven, ook in onze kunstgeschiedenisboeken.

Deze "Barbaroi", volgens de Grieken, hadden een beschaving, zowel qua kunst als godsdienst, die kon wedijveren met de Grieken. Kwamen de zgn Griekse Goden Orpheus, Dionysos en Ares niet van Thracië?

Het land, waar de meeste opgravingen zijn gekend, is wel Bulgarije. Dit zal dan ook, uit zijn rijke museumschatten, de meeste tentonstellingsobjecten leveren.

Eind 1984 kwam als eerste het Museum Boymans-Van Beuningen te Rotterdam met Thracische kunst, (cfr. Periodiek nr. 5/1984). Nadien volgde, dank zij Europalia-Bulgaria, een expositie in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel eind 2002 (cfr. Periodiek nr. 6/2002).

Nu is het de beurt aan Bonn om deze mooie, vn. gouden schatten te tonen. Hun kunst is trouwens nauw verwant met deze van de Skyten.

Er is natuurlijk ook een prachtige catalogus, waar de voorwerpen per groep getoond en beschreven worden. Maar er zijn ook de zeer interessante bijdragen over de verschillende perioden uit de Thraciale gescheidenis. Achtereenvolgend komen aan bod: Vorgeschichte, Das Mykenische Thrakien, Königliche Dynastien, Götter, Glaube und Kult, Thrakische Techne, en Thracia Romana. Maar in een bijzonder daglicht wordt hier de strijd van Troye en zijn landgenoten, o.a. de Thraciërs tegen de verschillende Griekse gebieden beschreven. Ook het verhaal over Spartacus, een Thracische edelman, die de slavenopstand tegen Rome leidde, en verder de duiding over het Arianisme en zijn verspreiding, dat uiteindelijk in de Balkan het langst stand hield.

Dit mooie **kunstboek** met formaat 25 x 28 cm. en 384 blz. kost 25 Euro.

R.d.B.

LICHAAM EN KOSMOS - Precolumbiaanse sculptuur uit Mexico

ING-cultuurcentrum - Brussel tot 23.01.05

Een tweehonderdtal stukken, vele mooie tentoongestelde, afkomstig uit meer dan veertig musea, verspreid over Mexico, tonen ons kunstvoorwerpen ontstaan tussen 1200 V.C. en 1521 in Meso-America, het gebied van het huidige Mexico.

Ondanks de verscheidenheid van volkeren, culturen en regio's maar ook van talen zoals het Mixteeks, Maya en Nahuatl, blijven de basiskarakteristieken nagenoeg ongewijzigd. Zij hebben de teelt van maïs als basisvoedsel, de tijdrekening, het balspel, de stadstaten en de codices-boeken gemeen. Mythes

zoals de Popol Vuh, religieuze plichtplegingen en rituelen regelden zowel het dagelijks leven als de verbindingen met het hiernamaals.

In tegenstelling tot de meeste tentoonstellingen is deze gans anders opgevat als confrontatie tussen de mens en de omgeving die hem omringt. Zo is deze in vier delen onderverdeeld.

Vooreerst komt **de mens als centrum van het universum**, nl. de onverbreekbare eenheid tussen de mens, de natuur en de goden, de drie componenten van de Kosmos. Deze relatie tussen de mens en zijn milieu wordt georganiseerd rond rituelen met dans, muziek en poëzie volgens de heilige kalender van 260 of de zonnelijner van 200 dagen.

Het tweede deel illustreert de **vruchtbaarheidsrituelen**, zowel deze van de mens als van de natuur. Hier worden enerzijds de vrouw als levensschenker met de vruchtbaarheidsgodinnen en met fallusvoorstellingen vergezeld. Qua natuur staat dan de band met het vruchtbaarmakend water en de god Tlaloc centraal.

Het derde luik behandelt de **Kosmische rituelen**, die zich tot de centrale goden richten. Door hun grote kennis voor de astronomie met de siderische omlooptijd van zon, maan en de ster Venus verklaarden zij de seizoenen en de astronomische fenomenen, waarin de zonnegod, de bron van alle energie, centraal stond.

Als vierde onderdeel worden de **funeraire rituelen** beschreven. De precolumbiaanse volkeren geloofden in het leven na de dood. Hiervoor moest de reis voorbereid worden, vn. door offers (zelfs van mensen) en begeleid door voorwerpen die de overtocht moesten vergemakkelijken. De funeraire rituelen en ook het graf weerspiegelden de positie van de overledenen. Ook de plaats in het hiernamaals werd hierdoor bepaald. Krijgers op het slagveld gevallen en de in het kraambed overleden vrouwen kregen een plaats als ster aan het firmament. Wie door het water stierf verwoegde het Tlalocan, het rijk van Tlaloc. De anderen gingen naar het echt onderaardse dodenrijk, het Mictlan.

Voorafgegaan te Barcelona en na Brussel naar Speyer (Oostenrijk) gaande is deze tentoonstelling zeker schitterend te noemen.

Deze wordt vergezeld door een mooi uitgevoerde catalogus in het Nederlands en het Frans. Alle voorwerpen zijn in kleur afgebeeld en vergezeld door zeer interessante en leervolle teksten. Met formaat 24 x 30 cm. en 230 blz., bedraagt de kostprijs 30 Euro.

R.d.B.

TURKIJE FESTIVAL EN TENTOONSTELLING

P.S.K. - Brussel - tot 16.01.2005

MOEDERS, GODINNEN EN SULTANES.

Dit festival werd opgezet om in Brussel-Europese hoofdstad de toetreding van Turkije tot de Europese gemeenschap te beïnvloeden.

Op de persconferentie in de Bozar, ons door de franstaligen opgedrongen benaming, werd de inleiding gehouden in het Engels (5') daarna Frans (5') en eindelijk Nederlands (3') door de directeur-generaal van het P.S.K. de Vlaming Paul Dujardin.

De opstelling van de 350 kunstwerken uit de topmusea van Turkije en West-Europa is zeker goed, maar de localisatie in de kelders van het P.S.K., langs duistere trappengangen is erbarmelijk en niet geschikt voor de vele 60-plussers met arthroseklachten.

Het Turkse geschiedenisoverzicht toont ons voorwerpen van het paleolithicum, het neolithicum en de bronstijd tot de periode der Hettieten (1700-1190 B.C.) met o.a. prachtige "moedergodinnen".

Dan volgt Urartu (860-560 B.C.) en Frygie (750-300 B.C.).

Maar de grote klemtoon wordt er gelegd op de Grieks-Romeinse periode. Gans West-Anatolië was toen Grieks o.a. met Efese als mooiste plaats. En ook de Trojaanse oorlog speelde zich aldaar af !

Nadien komt de Byzantijnse periode met het Oost-Romeinse Christendom. Maar ook dit heeft toch weinig met het huidig Turkije te maken. Meer Turks zijn wel de Seldjoeken van Konia en zeker het Ottomaanse rijk vn. onder Sulleyman I.

Een hele reeks afbeeldingen van ± Westersgeklede vrouwen, uiterlijk mooi opgesmukt, geven wel niet de juiste uitbeelding van de 5de rangspositie van de vrouw in het vroegere en huidige Turkije.

De tentoonstelling is zeker interessant en wat zeker aan te raden is: de uitgave van het mooi verzorgde kunstboek dat het Mercatorfonds hierover uitgeeft. Met formaat 23 x 28 cm. en 192 blz. kost dit 35 Euro en geeft een prima overzicht van kunst en cultuur van Anatolië tot en met de Ottomanen.

R.d.B.

TATU-TATTOO

Brussel - Jubelparkmuseum - tot 27.02.05

Lichaamsversieringen zijn steeds aanwezig geweest, zowel bij de zgn. primitieve volkeren als bij onze westerse beschaving, Egypte, Griekenland, Thracië, zelfs neolithische beelden vertonen tatoeëringen.

De tentoonstelling met zijn 350 voorwerpen toont ons deze objecten uit allerlei streken van de wereld met o.a. misvormde (Peru, Mangebetu) en getatoeërde schedels (Borneo), lipplugs, neus-en oorsieraden, penisversieringen, bijgevijlde snijtanden. In de tentoonstelling en de catalogus wordt streek na streek getoond en besproken.

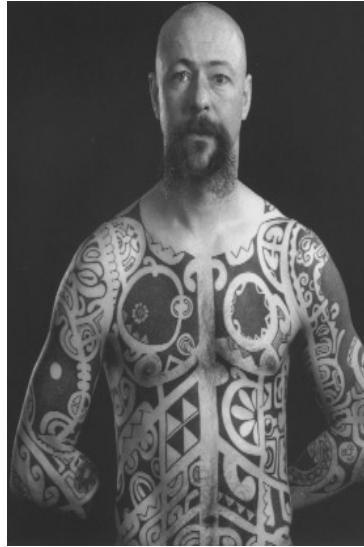
Speciaal zijn wel getatoeërde mensenhuid, die in de 19de eeuw in West-Europa verzameld werden. Zoals niet westerse volkeren teruggrepen naar hun tradities, is de hedendaagse tatoeage in volle bloei.

Deze revival in het Westen was juist de aanleiding van deze tentoonstelling op te zetten. Of hierdoor de zgn. taboe tegenover tatoeages zal doorbroken worden, blijft wel een vraagteken. Zal het misschien nog meer jongeren aanzetten om hun lichaam op zichtbare of minder zichtbare plaatsen hiermede te versieren? Bij de Joods-christelijke godsdiensten is dit gebruik eerder verboden, bij de Kopten is het echter nog wel in gebruik, zoals bij de Boedhisten en in Japan (Ainu).

Is tatoeage een kunst? Kan iedereen dat zo maar aanbrengen of moet men bij echte specialisten te recht? Zijn er risico's voor de gezondheid? Kan men een tatoeage kwijt? Al deze aspecten worden in de tentoonstelling met zorg behandeld. Nu ja, vele jongeren verkiezen zelfklevers, sierbandjes of gestempelde motieven, dat is misschien leuk, maar zeker niet blijvend.

In bepaalde perioden werden brandmerken aangebracht als aanduiding van speciale groepen: franse prostituées (een Lelie) of galeiboeven, Waffen-SS of genummerden van concentratiekampen en nu in de USA de leden van Harley-Davidson motorclubs. Nu zijn er personen die grote tatoeages als een kunstwerk beschouwen, zoals vorige eeuw de volledig in kleuren getatoeëerde vrouwen die als circusattractie dienden.

De mooi verzorgde catalogus (uitgave Mercatorfonds) met kleurfoto's van alle objecten, form. 23 x 28 cm. en 240 pag. kost 25 Euro. Een bezoekersgids (20 pag.) kost 3 Euro.

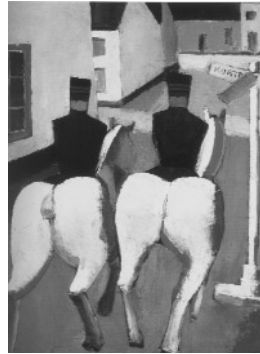

R.d.B.

HUBERT MALFAIT (1898-1971)

Museum van Deinze en de Leiestreek - tot 28.11.04

Deze schilder uit de Leiestreek behoort niet tot de zgn. acht van Latem, maar leunt er toch erg bij aan. Dit zien wij vn. in zijn beginperiode, in de twintiger jaren. Het zal dan ook het expressionisme van Gust De Smet en Constant Permeke zijn dat hem het meest zal aanspreken. Maar dan ook zal hij koppig een eigen stijl ontwikkelen, met ook duidelijk cubistische invloeden. Dorpfiguren zijn een geliefkoosd onderwerp.

In de jaren dertig zal hij de sterke vervormingen vaarwel zeggen en zich op objectieve waarneming toelagen. Deze meer gemanieerde stijl zal hem deelgenoot maken van het animisme. Wij krijgen hierdoor vooral familietafereelen, portretten en scènes uit het boerenleven. Maar al bij al ging Malfait vervallen in een overdreven fotografisch realisme.

Niet alleen gaat hij in de vijftiger jaren landschappen vn. in Frankrijk schilderen met een explosief kleurenpalet en zijn vroegere krachtige uitdrukkingvormen herkennen. Deze lyrische werken zijn dan een synthese tussen expressionisme en intimisme.

In de mooie ruimten van het Museum worden 136 werken overzichtelijk tentoongesteld, waaronder een tiental grote tekeningen. Verder staan er vele beeldhouwwerken opgesteld, o.a. van zijn meester Joris Minne en zijn vrienden tijdgenoten, o.a. Cantré.

Er is een mooi uitgegeven catalogus, met alle werken in kleur afgebeeld met zijn levensloop, vol foto's en teksten door zijn kleinzoon, Piet Vanrobaeys. Met formaat 24,5 x 29,5 cm. en 143 blz. kost deze 23,50 Euro.

R.d.B.

GHURRA'S

Goden uit de Himalaya - Nepalese Volkskunst St. Niklaas - Stadsfeestzalen - Leopold II-laan, 67 (Stationsbuurt)

Toen wij jaren terug Nepal en ook Ladakh, Bhutan en Sikkim bezochten werden wij niet alleen gefacineerd door de met eeuwige sneeuw bedekte Himalayatoppen, maar ook door de religieuze en culturele rijkdom. Dit eerder kleine gebied tussen Indie en China toont bij nadere kennismaking een enorme grote verscheidenheid van volksgroepen en talen.

Al eeuwen gebruiken de Nepalese bergbewoners de houten ghurra (karnstokhouder) om melk te karnen en zo boter te maken. Deze 'Ghee' of Ghiu, wel erg speciaal smakende boter, wordt ons met thee als kennismaking door deze families steevast aangeboden.

Dit dagelijks ritueel met de ghurra steunt op een veel dieper liggend religieus element, nl. op de Samudra Manthana, het karnen van de oeroceaan door goden en demonen. Deze mythe, enerzijds een scheppingsverhaal, beeldt anderzijds de eeuwenoude strijd uit tussen goed en kwaad. Paul De Smedt leerde zo een ghurra toevallig kennen bij een antiekhandelaar, werd er door gefascineerd en ging in studie en bezoeken ter plaatse op zoek naar de diepere betekenis. Zo ontstond ook zijn verzameling van deze ghurra's uit de verscheidene delen van Nepal. Telkens tonen ze verschillende uitvoeringen, niet alleen volgens de streek en stammen, maar ook volgens de rituele betekenis.

Het stadsbestuur van Sint-Niklaas en de culturele leiding hebben dan in het kader van hun reeks van tentoonstellingen over ethnografie van verre landen, deze expositie opgezet.

Een tempelcomplex werd opgesteld en brengt ons in de wereld van Brahma, Vishnu, Shivaz en Indra. Bij de persvoorstelling werden nog verschillende muren door Mithila-vrouwen beschilderd. Ze stellen devotionele taferelen voor op een tantristische basis stammend uit legenden, maar ook uit het dagelijks leven.

Wel 156 ghurra's worden erg mooi in nissen langs de zgn. tempelwand getoond, mooi werk o.l.v. Annemie De Gendt.

Er zijn lezingen, dans en muziekkavonden voorzien en er is ook een catalogus. Dit, door Snoek-Ducaju en zoon uitgegeven boek, met formaat 23 x 30 cm. en 393 blz., met honderden kleurfoto's en vele interessante teksten, kost maar 25 Euro.

R.d.B.

RIK POOT - 80 jaar

Tentoonstelling te Vilvoorde - Uitgave van een kunstboek door het Mercatorfonds

Beeldhouwen is denken met de handen

De tijd vliegt razendsnel voorbij. Ik herinner mij nog de 60 jaar viering van deze beeldhouwer met academische zitting in het Osterriethuis einde 1993 en de uitgave van een monografie. Hierover verscheen toen een relaas in Periodiek.

Deze begaafde kunstenaar wordt in onze kunstwereld niet naar waarde geschat, mede door zijn controversiele kritiek op de huidige coryfeeën, zoals Jan Hoet, Jan Fabre en Wim Delvoye, die hij stuntwerk en clownstreken verwijt.

Rik Poot verdient zeker meer aandacht, ook van onze musea. Trouwens als wij in deze monografie zijn werken bekijken, ook deze van de laatste jaren en dan zeker zijn "ontvoering van Europa", moeten wij besluiten dat deze kunstenaar erg begaafd is en een overweldigende levenskracht bezit. Beeldhouwen in hout, arduin of marmer is zeker steeds een hard "labeur". Maar ook brongieten met de verloren-

wastechniek is wel niet te onderschatten qua inzet.

Het Mercator boek bevat bijdragen over persoon en kunst van Rik Poot door Harold van de Perre en Frans Boenders. Maar erg prettig lezen is zeker het interview door Herman Vandormael. De kunstenaar vertelt erg pittig en volks zijn leven, werk en streven. Hij stamt uit de eerste sociale woonwijk van het fabriekscentrum Vilvoorde "De Far-West" genoemd. Hoe oom en vader zich als kleine zelfstandige opwerkten met het brongieten van grafmonumenten. Rik mag echt studeren: het Atheneum te Vilvoorde en daarna de academie te Brussel. Tussendoor moest hij wel mee-werken bij het brongieten en zo leerde Rik deze stiel.

De kunstenaar kan tedere kinderkoppen of een ontroerende "Moeder van Smarten", en ook beelden van politici maken. In dit verband moeten wij toch zeker de diepgravende bronzen sculptuur van Maurice Gilliams in het Centrum Elzenveld te Antwerpen vermelden.

Maar toch geeft Rik Poot de voorkeur aan grote werken, vn. van paarden en ruiters.

Een hoogtepunt in Poot's oeuvre is zeker de "Ontvoering van Europa ". Met de verbluffende dynamiek die in dit wel drie meter lange beeld van de stier ligt; maar ook de verbondenheid tussen de koningsdochter en haar ontvoerder, de als stier vermomde Zeus, is schitterend weergegeven.

Een mooi moderne versie van de griekse sage die vooreerst in 540 B.C. te Selimunte werd uitgebeeld.

De tentoonstelling te Vilvoorde, verdeeld over het Hanssenspark voor de grote en het klooster 'Onze Lieve Vrouw van Troost' voor de kleinere werken is al voorbij, maar het mooi kunstboek van het Mercatorfonds form. 24,5 x 30 cm. en 175 pag. is nog te verkrijgen aan 35 Euro.

R.d.B.

*Waarom hebben de Vlaamse politici
de Vlaamse solidariteit voor Wallonië
laten uitgroeien tot een
gestructureerde diefstal ?*

Boekbesprekingen

VLAANDEREN EN ZIJN BELEID

Op 6 juli 2004 ging in het grandioos Hotel Errera te Brussel een persconferentie door onder auspiciën van het centrum voor de studie van de Vlaamse betrekkingen van de universiteit te Antwerpen en de vzw Beweging Vlaanderen-Europa, samen met Davidsfonds. Hier werd het boek van **Jan Hendrickx** voorgesteld.

Vlaanderen en zijn buitenland - Praktijken en kansen

De Vlaming heeft zich weinig of niet met de buitenlandse politiek van België bezig gehouden en de Vlaamse beweging zeker ook niet, want er waren genoeg binnenlandse problemen.

Maar met de staats hervormingen sedert 1970 en vn. na deze van 1993 kreeg Vlaanderen bevoegdheid qua buitenlandse handel, landbouw en ontwikkelingssamenwerking.

De jonge Vlaamse administratie moest zich aanpassen en snel evolueren met het groeiende pakket van bevoegdheden. Vooreerst verdwenen de culture attachés die tot dan de zgn. Belgische cultuur moesten promoten. Zo ontstond in 1980 het "Commissariaat voor "Internationale Culturele Samenwerking", in 1986 werd het "voor Internationale Samenwerking" en in 1991 "Administratie voor Buitenlandse Betrekkingen (ABB)".

Natuurlijk is Nederland zeker prioritair in het kader van de Buitenlandse betrekkingen van Vlaanderen. In het Belgische kader hadden wij reeds het Benelux-verdrag (1958) en het Taalunie verdrag (1982), maar dan kwam uiteindelijk het Culturele Verdrag (Antwerpen 17.01.1995). Over dit laatste en de tien jaar nadien verscheen het boek "Gedrag na Verdrag " dat wij in Periodiek nr. 4/2004 bespraken met alle pro's en contra's.

Stilaan kwamen er contracten met de andere nabuurstaten en zelfs werden er verdragen afgesloten met de jonge midden- en Oost Europese landen. Ook werden speciale betrekkingen aangeknoopt met Duitse Länder (o.a. Nord-Rhein-Westfalen), Franse regio's (o.a. Pas de Calais) en bv. ook Catalonië. Maar er zijn zo vele internationale organisaties en de steeds groeiende Europese Unie. Daar ook zou Vlaanderen moeten vertegenwoordigd zijn om er van al de voordelen en mogelijkheden te kunnen genieten zowel als input als output .

Na deze inventaris gaat de auteur speciaal in op de Buitenlandse Handel en de Ontwikkelingssamenwerking. Voor de Buitenlandse Handel is er zeker veel vooruitgang geboekt qua hulp aan investeerders, handelsmissies en posten in de ambassades. Maar de federale resterende bevoegdheden worden verder erg Belgisch benut o.a. met Prinselijke begeleiding. De ontwikkelingssamenwerking van Vlaanderen komt echter traag op dreuf, in de eerste regering Dewael was de betreffende minister er volledig tegen en saboteerde zelfs de overheveling en in het tweede Dewaelbewind waren er maar even 4 ministers op die post: van continuïteit gesproken !!

Al heeft de Vlaamse administratie steeds haar beste beentje voortgezet qua uitbouw van de nieuwe mogelijkheden, toch is er een gans andere aanpak nodig. Want Dewael en co wilden alles wat decentralisatie of antibelgisch zou lijken, zeker niet promoveren en lieten alles zo veel mogelijk in handen van Michel.

Welke zijn de prioriteiten voor de toekomst? Te Brussel aan alle mogelijke delegaties aantonen dat dit ook de hoofdstad is van Vlaanderen en dat de Vlamingen zeker 60 % van de Belgische bevolking uitmaken en 72 % van het BN leveren.

Maar ook met de Raad van Europa dient over onze plaats onderhandeld te worden. Met Wallonië moet uiteindelijk een nabuurverdrag gesloten en het Beneluxverdrag dient volledig anders benaderd te worden. Deze kritische analyse van Vlaanderensexterne relaties, een **Davidsfonds** pocketboek met 111 blz., kost 14,95 Euro.

R.d.B.

advertentie nieuwe

COMMUNAUTAIRE GESCHIEDENIS VAN BELGIE (van 1830 tot van- daag)

Marc Platel

Deze gekende journalist volgt de Belgische politiek al meer dan dertig jaar op de voet als wetstraatverslaggever van de BRT-radio, als politiek hoofdredacteur van het Belang van Limburg en nadien directeur van de studiedienst van de Volksunie.

Het haast onontwarbaar politieke kluwen van vandaag contrasteert ten zeerste met de toestand toen in 1831 de "Belgique" gesticht werd. Alle Belgen die konden lezen of schrijven spraken Frans en waren meestal katholiek.

Maar ja, dat veranderde wel snel toen de taalflaminganten zoals Willems en David het bestaan van een tweede taal verdedigden. De Vlamingen kregen stilaan taalwetten, voor gerecht en leger en administratie. Het onderwijs werd vernederlandst, eerst het middelbaar in de officiële scholen. Ik deed mijn Grieks-Latijnse nog in de Vlaamse afdeling, want er was ook nog een franstalige. . . Dan volgde het hoger onderwijs . . . wij kennen allen de tienjarige hevige strijd voor de vernederlandsing van Gent.

Er is wel een grote weg afgelegd als wij denken aan Leuven-Vlaams en Walen buiten. Wij verkregen de afbakening van de taalgrens, maar wij bleven met de zes randgemeenten en de gebetonneerde faciliteiten en Halle-Vilvoorde, dat na 40 jaar discussie nog niet gesplitst is.

Erger is het te Brussel en de Vlaamse achterstand aldaar, denken wij maar aan de ziekenhuizen en andere medische instellingen, waar wij sedert 1960 actie voeren tegen de daar toegepaste dierengeneeskunde.

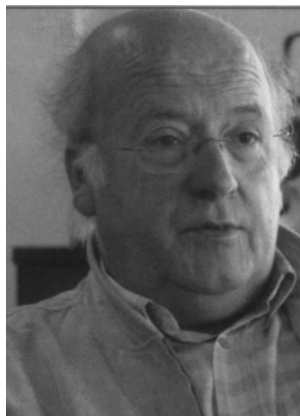
Het rijke Wallonië en het arme Vlaanderen maakte plaats voor een arm Wallonië en een rijk Vlaanderen wat de gewestvorming in de hand werkte. Vele problemen bleven echter hangende, nl. betreffende economie, handel, vervoer, gerecht enz. en verder zijn er na de zes staatshervormingen vanaf 1970 nog vele bevoegdheden die alles behalve homogeen zijn en er geen beslissingen kunnen genomen worden dan na de goedkeuring door de federale schoonmoeder. Maar er is hoop, want de splitsing van de sociale zekerheid en meer fiscale autonomie voor Vlaanderen wordt nu ook voor de meerderheid van de Vlaamse bedrijfsleiders een volledig normale eis.

De Vlaams-Waalse Belgische puzzel moet snel opgeklaard worden en Brussel moet een gepast statuut krijgen en nog vele bevoegdheden moeten naar de gemeenschappen of de gewesten komen. Zal de uitslag van de laatste verkiezingen, waar nu 32 + 6 nationalistes in het Vlaams Parlement zetelen, daarop kunnen wegen?

Het boek van Marc Platel geeft ons een prima overzicht van de ganse evolutie, van 1830 tot nu en een inzicht in de puzzel.

Deze gebrocheerde Davidsfondsuitgave, met 356 blz. en formaat 16,5 x 24 cm. kost 22,50 Euro.

R.d.B.

EEN TIJDBOM ONDER BELGIE

FRANS VAN CAUWELAERT, AFGEWEZEN DOOR KONING ALBERT I

Prof. Lode Wils

In dit derde deel van zijn biografische studie over deze grote Vlaamse voorman, Frans Van Cauwelaert, die zowel vóór, gedurende en na de eerste wereldoorlog een eerste rangplaats in de Belgische politiek en de Vlaamse beweging gespeeld heeft..

In deel I (1880-1910) wordt hij door Lode Wils, de Messias van Vlaanderen genoemd. De boerenzoon uit het Pjaottenland, die hyperverstandig en ambitieus, is en professor in Leuven denkt te worden, maar zich met een leerstoel te Fribourg-Freiburg (CH) tevreden moet stellen. Hij was nl. als studentenleider al actief opgetreden voor de Leuvense studenten over de vernederlandsing van het middelbaar en het universitair onderwijs. Plots wordt hem in 1910 een politieke loopbaan te Antwerpen aangeboden, een rol die hij plichtbewust zal vervullen (cfr. Periodiek nr. 6/02.)

Deel II (1910-1919) van de biografie wordt als "De Barst in België" aangeduid. In deze periode werd reeds de vernederlandsing van het middelbaar en hoger onderwijs en van het leger door een meer en meer bewustwordend Vlaanderen geëist. Na de Duitse inval in 1914 ontstond langs beide zijden van de "IJzer" de Vlaamse strijd met de frontbeweging en het activisme. Een Vlaamse regering proclameerde zelfs de afscheiding van Vlaanderen !

Van Cauwelaert onderhoudt gedurende de oorlog contacten met de Belgische regering te Le Havre, de zgn. geheime leiding van de frontbeweging, de naar Nederland en Engeland gevluchte Belgen. Van de activisten distancieerde hij zich wel, een Vlaamse staat was een stap te ver. Maar op zijn wederoptreden als vlaamsgezinde politicus met dezelfde eisen als in 1914, kreeg hij geen gehoor. Koning Albert I was zijn belofte van gelijkheid in rechte en in feite van 1914 mooi vergeten en samen met de aartsbisschop Mercier en de Belgisch-Francophone reactionairen, zowel uit Wallonië, Brussel als Vlaanderen, zal hij geen duim wijken en zelfs het zgn. minimumprogramma van Van Cauwelaert niet inwilligen (cfr. Periodiek nr. 4/2001).

Ondertussen verscheen het derde deel van deze biografie (vanaf 1920), waar deze afwijzing door koning Albert I duidelijk in de verf wordt gezet. Van Cauwelaert levert strijd op vele fronten, natuurlijk tegen Albert I, Mercier en Co, maar ook tegen belgicisten in zijn eigen katholieke partij en tegen de Frontpartij. Deze zal hem laksheid verwijten, omdat zelfs zo weinig van zijn voorheen minimumprogramma werd verwezenlijkt.

Maar Van Cauwelaert werd wel bugemeester van Antwerpen met als grote bondgenoot Kamiel Huysmans: het Antwerps social-clericaal huwelijk. Frans Van Cauwelaert moet een oersterke persoon geweest zijn, als wij lezen wat hij verricht heeft.

Ondanks alle kritiek, is het toch overduidelijk dat hij een grote politieke persoonlijkheid was, die zijn steentje heeft bijgedragen in onze ontvoogdingsstrijd.

Deze uitgave van de uitgeverij Houtekiet (Antwerpen-Amsterdam), formaat 15,5 x 25,5, 173 blz. kost 19,90 Euro.

R.d.B.

DE TWEEDE WERELDOORLOG

Prof. Luc de Vos Een Davidsfondsuitgave

Als hoogleraar geschiedenis aan de militaire school en KULeuven is Prof. de Vos gekend als auteur van o.a. De Bevrijding - van Normandië tot de Ardennen (zie periodiek nr. 5/1994) en De Eerste Wereldoorlog (zie periodiek nr. 6/2003).

Nu komt deze kanjer die de militaire feiten, dag na dag vertelt vanaf het verdrag van München tot de val van Berlijn in 1945. Na ieder offensief geeft de auteur steeds een synthese waarin hij de winstpunten, maar ook de fouten of gemiste kansen van beide partijen aangeeft.

De Blitzkrieg in Polen, dat met Rusland verdeeld werd, dezelfde tactiek van Guderian en Rommel in West-Europa met de snelle val van Nederland, de verrassende inname van het zgn. oninnamebare fort van Eben-Emael. Natuurlijk gaat de grootste aandacht naar België en zijn geallieerden, met de Franse divisies en het Engelse expeditiekorps. Het verkeerd ingeschatte Duitse speerpuntoffensief langs het Noorden, zoals in 1914-18, ofwel langs de Maginot-verdediging? Het werd het middenveld, nl. langs de Ardennen.

Het op de voet volgen van al deze gebeurtenissen, hier bij ons, doet mij terugdenken aan de "Stuka's" op 10 mei 1940, de vliegende kanonnen, schrijft prof. de Vos; Voor mij het ongehoord schrik aanjagend lawaai, nl. toen om 5 uur 's morgens de vlieghaven van Deurne buiten gebruik werd gesteld, maar de gebouwen aan de andere zijde van de spoorweg, het St. Amadeus gesticht, ook getroffen werd en al de "gekken" rondliepen in Mortsel. Wij maken niet alleen de Duitse successen, maar ook hun fouten mee, en verder de Engelse volharding, mede dank zij Winston Churchill.

Na het Westen kwam de Balkan om Mussolini's stommiteiten recht te zetten. Hierdoor werd trouwens het Barbarossaoffensief tegen Rusland twee maanden later ingezet. Wij maakten, gelukkig op grote afstand, de opmars tot voor de poorten van Leningrad en Moskou mee, het vastlopen in de barre winter, het Russisch verzet en tegenoffensief en de voor Duitsland volledige catastrofe te Stalingrad: De Duitse hegemonie was gefnuikt.

Wij lezen verder in dit boek over de avonturen van Rommel en zijn Afrikakorps en de reconquista van Italië vanuit Noord-Afrika gevolgd door de val van het fascistisch regime.

En dan komt D-Day waar wij de invasie en de bevrijding van onze gewesten meemaken tot de uiteindelijke capitulatie van Duitsland.

Een ander hoofdstuk behandelt de strijd in het Verre Oosten en de Stille Oceaan, van Pearl Harbour tot de atoombommen op Nagasaki en Hiroshima. Een leerrijk en erg boeiend boek met zijn unieke foto's van oorlogstaferelen en duidelijke kaarten, is ook een geschiedkundig naslagwerk. Met formaat 16,5 x 24 cm., gebrocheerd en 407 blz. kost dit 24,95 Euro.

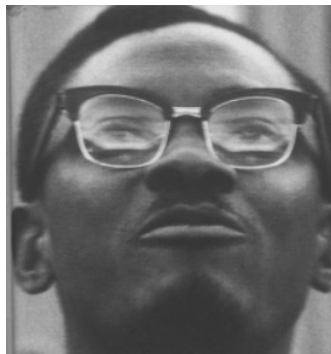
R.d.B.

LUMUMBA - De Complotten? De Moord !!

Het definitieve relaas van een explosief verleden

Luc de Vos, Emmanuel Gerard, Philippe Raxhon, Jules Gérard-Libois

Op 17 januari 1961 werd Patrice Lumumba, de eerste premier van de jonge republiek Congo, omgebracht! Met actieve steun van de Belgische autoriteiten. Welke rol speelde Koning Boudewijn?

In 2000 installeert de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers een parlementaire onderzoekscommissie o.l.v. Geert Versnick (VLD), belast met "het vaststellen van de precieze omstandigheden waarin Patrice Lumumba werd vermoord en van de eventuele betrokkenheid daarbij van Belgische politici". Vier geschiedenisprofessoren gaven de wetenschappelijke leiding en zij zetten het nu te boek.

Het werd een scrupuleus onderzoek naar de politieke eliminatie van Lumumba, zijn arrestatie, de overbrenging naar Katanga en de moord zelf. De onderzoekscommissie stuitte op een chaotische bevoegheidsverdeling tussen de Belgische ministeries van Buitenlandse en van Afrikaanse Zaken. Ze stelde bovendien vast dat het hof een paraleldiplomatie voerde naast die van de regering. . .

Men moet zich natuurlijk inleven in de tijd en zijn omstandigheden, de zgn. Zeitgeschichte. België was nog meer Belgique dan nu en gaf zo juist zijn kolonie de onafhankelijkheid: te vroeg! en zeker te slecht voorbereid. De commissie en het boek komen wel 40 jaar later. Wel zijn de bronnen open verklaard, zelfs deze van koning Boudewijn, maar meestal waren ze echt chaotisch.

De kanjer van een boek (712 blz.) met vele documenten, facsimile en juiste verslaggeving, zelfs dag na dag, soms uur na uur, leest als een politieroman en zal vele geïnteresseerden terug laten keren naar de Congolese-Belgische hutsepot, waar ons land en zijn gezagdragers zeker niet zonder schuld zijn.

Het minste wat men kan duiden is de morele verantwoordelijkheid van de Belgische overheden door veronachtzaamheid of schuldig verzuim.

Natuurlijk is België niet alleen betrokken bij deze Congolese chaos, al hebben we er wel voor gezorgd, dat ook de UNO (Hamarskjöld), de USA en haar CIA, Congo-Brazaville met Frankrijk zich mengden in het drama.

Persoonlijk zou ik wel andere beschuldigende woorden willen gebruiken. Velen hebben macht en invloed gebruikt voor zaken die het normale zelfs politieke daglicht niet mochten zien, ook de afscheiding van Katanga, met Tsombé, de Union Minière du Haut Katanga en koning Boudewijn, zijn quasi onbespreekbare schakels in dit onverkwikkelijk bedrijf.

Dit interessant geschiedenisboek, een mooie Davidsfondsuitgave, formaat 16,5 x 24 cm. kost 50 Euro. Er volgt begin 2005 een Franse en nadien een Engelse uitgave.

R.d.B.

DE VERLICHTING IN EUROPA - ASPECTEN VAN DE 18de EEUW

Prof. Phil. Pieter De Meyere - (Univ. Gent)

In het middelbare onderwijs, waar de laatste decennia geschiedenis en cultuur, al zo miniem behandeld worden zal "Aufklärung" ofte "Siècle des Lumières" zeker maar fragmentair voorkomen en juist daarom is deze publicatie zo welkom, voor allen die zich met cultuurgeschiedenis bezighouden.

Deze studie illustreert enerzijds ten volle de breuk door de verlichting met het "ancien régime", zowel op filosofisch en godsdienstig beleven als van kunst en wetenschap. Maar anderzijds wordt aangeduid dat niet alleen franstalige gebieden (Parijs-Genève) de bakermat van de Verlichting waren, maar dat praktisch gans Europa er door aangeprengd werd.

Al de gebieden van Europa komen aan bod en ook de grote geleerden van toen met hun ontdekkingen; voor onze gewesten zijn dit Boerhave en Palfijn.

In deel III wordt de vrijmetselarij behandeld en een beeld opgehangen van de gezondheid, de genees- en heilkunde en andere wetenschappen.

De encyclopedisten met Voltaire, Diderot, Jean-Jacques Rousseau, Montesquieu en Buffon zijn natuurlijk de baanbrekers geweest, maar ook Newton en Hume, en verder Leibniz, Wolf, Kant, Hegel, Lessing en Goethe brachten hun steentje bij.

Ook de regerende vorsten in Europa, Frederik II (Pruisen), Catharina II (Rusland), Jozef II (Oostenrijk-Vlaanderen), Gustaaf III (Zweden) Karel III (Spanje) hebben allen een vernieuwende stempel op hun gebieden gedrukt.

Dank zij het behandelen van deze vele facetten en de daarbij horende afbeeldingen, leest deze publicatie wel aangenaam.

Er zijn drie delen, ieder kost 6 Euro en zijn te verkrijgen bij de Vereniging van Vlaamse Leerkrachten, Zwijgerstraat 37, 2000 Antwerpen, tel. 03/237 65 59, Fax 03/248 47 99, e-mail: vvl-onderwijs@pandora.be

R.d.B.

HERALDIEK - Wapens kennen en herkennen

Honoré Rottier - Marc van de Cruys

Persoonlijke- en clanherdenkingstekens zijn sedert het ontstaan van de mensheid o.a. door rotstekeningen gekend. Eveneens bij de zgn. primitieve volkeren uit de andere continenten komen ze duidelijk tot uiting en natuurlijk ook bij de Westerse wereld. Dank zij de "Bello Gallico" van Julius Ceasar leerden wij de vaandels van de Romeinse legioenen kennen en langs onze vaderlandse geschiedenis ook de kentekens van vorsten, hun vazallen en andere edellieden uit onze kontrijen.

De twaalfde-eeuwse strijders droegen steeds embleem op schilden, helmen en zelfs harnassen en kleding. In de 14de eeuw gaat de burgerij, die meer en meer macht en aanzien kreeg, deze kentekens copieren en zo wordt dit voor deze vooraanstaanden een blijk van standing en rol in de maatschappij.

Wij vinden allerlei symbolen in deze wapenschilden en blazoenen, en we zien ze op huisgevels, glasramen, schouwen en schilderijen.

Dit boek, met zijn meer dan 200 verhelderende illustraties, werpt een unieke blik achter de schermen van de heraldiek en maakt een waardevol, eeuwenoud Europees erfgoed opnieuw toegankelijk.

Behalve de gegevens over ontstaan, ontwikkeling en gebruik van wapenschilden, kan dit werk ook heel wat ideeën geven aan ieder die een eigen familiewapen wil ontwerpen.

Garengenaaid met 360 blz. en formaat 16,5 x 24 cm. kost deze Davidsfondsuitgave 29,5 Euro.

R.d.B.

VLAAMSE MEESTERS - ZES EEUWEN SCHILDERKUNST

Hans Vlieghe - Cyriel Stroo - Hilde Van Gelder

Dit interessant overzichtswerk bundelt voor een groot publiek de gegevens van het onderzoek der laatste decennia over de kunst der Lage Landen. Het kunstboek start bij de vijftiende eeuwse Vlaamse primitieven met een Broederlam, Roger Campin, Jan Van Eyck, Roger Van der Weyden, Petrus Christus, Dirk Bouts, Hans Memling, Hiëronymus Bosch en Gerard David.

Na de schitterende portretten uit de Bourgondische periode, komt de Renaissance met een duidelijke Italiaanse invloed op onze schilders, met Quinten Matsys, Jan Gossaert, Barend Van Orley en Joachim Patenier.

De historieschilderkunst van Frans Floris wordt gevolgd door het landschapsgenre, aangevoerd door Pieter Breugel.

Zo komen wij in de hoog barok met Jordaens, Van Dyck en Rubens, zowel met kerkelijke uitbeeldingen, als portretten en bij deze laatste zelfs landschappen. Hier komt ook Joos de Momper naar voor, in de dorpscènes zeker Brouwer en Teniers, bloemen met Jan Bruegel, de keukenstillevens met Snyders en de kunstkamers met Frans Francken.

Maar de klemtoon van deze uitgave ligt zeker op de kunst na 1830, met vooreerst de romantiek en de historieschilders zoals Wappers en Leys en de realist De Braeckelee. Dan volgt het impressionisme met Stevens en Evenepoel.

Daarna volgt het pointillisme met Finch en Van Rysselberghe, het luminisme met Claus, het symbolisme met Frederic, Knopff en Ensor.

Meer recent komt de eerste en tweede Latemse school, het surrealisme met Magritte en Delvaux, het Antwerps eclecticisch kubisme met Floris Jaspers en Paul Joostens, maar ook Cobra en Pop-art en zelfs Jan Cox en Luc Tuymans volgen.

De 250 schilderijen werden geselecteerd uit overbekend en onbekend werk. Deze luxueuze referentieuitgave van het Davidsfonds, gebonden met stofwikkkel, formaat 25 x 32 cm. en 303 blz., kost 62,5 Euro.

R.d.B.

FELIX DE BOECK (1898-1995)

Bij de uitgeverij Stichting Kunstboek verscheen een monografie over deze veelzijdige kunstenaar. Met meer dan 190 kleurproducties wordt de ganse kunstenaarslevensloop geïllustreerd rond de bevattelijke tekst van Raoul Maria de Puydt en met een echt persoonlijk voorwoord door Jean-Luc Dehaene. Deze teksten zijn in afzonderlijke delen van de publicatie in vier talen afgedrukt.

De patriarch van Drogenbos, de boer-schilder, heeft vele stijlen beoefend, maar is bij het groot publiek v.n. gedurende zijn laatste levensjaren bekend geworden: de man met zijn grote baard, zelfportretten of cirkelvormige en hevige roodachtige kleurenmotieven.

Maar in de twintiger jaren was Felix De Boeck een van de pioniers van de abstracte kunst, samen met Jozef Peeters, Victor Servranckx en Georges

Vantongerloo en nam als dusdanig deel aan internationale tentoonstellingen van moderne kunst. In deze monografie wordt hij dan ook als een meester van de abstracte kunst voor het voetlicht gebracht.

Seuphor, de gekende Vlaams-Parijse criticus en schilder, schreef toen over het werk van De Boeck: "Deze kunst ontroert ons door haar plastische waarde, haar originele en pakkende evocatie van het licht, haar subtiële en prille kleurenirradiaties, haar bijna uitsluitend uit cirkels bestaand grafisme, haar menselijkheid".

Enkele van de talrijke tentoonstellingen van Felix De Boeck hebben wij kunnen meemaken en commentaar gegeven in Periodiek (o.a. nr. 4/1981 en nr. 6/1984).

Maar dank zij Dr. André Lermiaux, gewezen ondervoorzitter van het VGV, nu voorzitter van het Komitee der Randgemeenten, en huisarts van Felix De Boeck en Marieke, hebben wij de kunstenaar wat persoonlijker leren kennen en bezoeken.

Na het abstracte werk dat uitmondde door prachtig licht en delicate opbouw, zal Felix De Boeck in zijn later werk sterk symbolisch geladen zijn met thema's zoals moederschap, geboorte, sterrenhemel en zelfportretten. Nog later zal de "zelfgave" het belangrijkste motief worden; de opengespreide hand van de mens die zichzelf wegschenkt.

Een zeer interessant Vlaamse kunstenaar, die gelukkig in zijn eigen tuin een museum gekregen heeft (geopend op 21 september 1996) en nu een mooie monografie met hardcover, form. 30 x 24 cm. en 192 blz., met kostprijs 59,90 Euro. Te bestellen bij Stichting Kunstboek, Legeweg, 165, 8020 Oostkamp.
Tel. 050/46 19 10 - Fax 050/46 19 18.

R.d.B.

DE ANDERE RUBENS

Nieuw licht op een veelzijdige persoonlijkheid

Rutger Tijs - een Davidfondsuitgave

De auteur studeerde architectuur en stedenbouw en is als planoloog werkzaam. In dit verband heeft hij zich aan Rubens, zijn vrienden en zijn omgeving geïnteresseerd. Dit zowel in zijn opleidingstijd in Italië als nadien te Antwerpen, om te eindigen te Elewijt.

Met het uitdiepen van allerlei documenten vond Rutger Tijs een aantal onnauwkeurigheden, die door de honderde auteurs steeds werden en worden overgenomen.

Zowel de geboortedatum (28 juni 1577) als de geboorteplaats zijn nooit bevestigd door enig document: is het Siegen, is het Köln ofwel zelfs Antwerpen? Rubens ging naar Italië op studiereis en bleef er 8 jaar! Hoe kon hij dit zomaar, deed hij die reis alleen en welke weg volgde hij? De figuur van zijn medereiziger Deodaat van den Berg (Deodato del Monte) komt hier volop naar voor. Deze levenslange boezemvriend was ook schilder en architect te Antwerpen, maar wel weinig bekend.

Studeerde Rubens alleen schilderkunst in Italië o.a. de werken van Raphaël, enz.? Zeker was Pieter Pauwel even erg aan de architectuur geïnteresseerd, vn. door

zijn studie over de Genuese paleizen. Dit vinden wij terug in de ganse houding tot zijn eigen woningbouw, de kerken en zelfs de urbanisatieplannen voor zijn Antwerpen. Een stad, waar hij als poorter werd aanvaard zonder de plichtplegingen die zijn broer Filip wel moest ondergaan. Was Pieter dus toch in Antwerpen geboren? Nog andere problemen worden aangesneden: hoe stond het met zijn verzamelwoede?

Waar stond toen de geneeskunde en wat dacht Rubens er over toen zijn eerste vrouw Isabella Brant van de pest stierf?

Hoe is het te verklaren dat de 54-jarige hofschilder-diplomaat de 26-jarige Helena Fourment tot tweede echtgenote nam? Natuurlijk zorgde zij voor zijn erg geukkige, rustigere oude dag, die zo door jicht gestoord werd.

Al deze speciale benaderingen worden versierd met 250 illustraties (waarvan 100 in kleur).

Dit studie- en kunstboek, met form. 16,5 x 24 cm. en 348 blz. kost 29,95 Euro.

R.d.B.

DE VAL VAN HET NIEUWE TROJE

Het Beleg van Oostende - 1601-1604

Werner Thomas en medewerkers

De vrijheidsstrijd van de Lage Landen tegen Spanje, samenlopend met de opkomst van het protestantisme, wordt weinig behandeld in ons vaderlandse geschiedenis onderricht. De grote rol van Willem van Oranje, de Vader des Vaderlands en zijn zoon Maurits, zijn dan ook in België minder bekend.

Steeds wordt de nadruk gelegd op Albrecht en Isabella, die als landvoogden over het Zuidelijke-Spaanse deel heersten in naam van Philips II. Er is wel het twaalfjarig bestand dat uiteindelijk rust bracht in het Zuiden, en het Noorden, waardoor deze zich werkelijk als dat soevereine staten konden organiseren.

Maar te voren was het een erg troebele tijd met rondtrekkende legers, belegeringen, ontzetting van vele steden en plunderende soldaten. De zgn. "reconquista" van Don Juan eindigde ± met de val van Antwerpen in 1585. Maar nadien stonden de legers van de "Staatsen", nog steeds tegenover de "Spaansen" met o.a. de slag bij Nieuwpoort (1600), de klinkende overwinning van Maurits op Albrecht en dan het beleg van Oostende, het enig opstandig en protestants bolwerk, de doorn in de hiel van de "Leo Belgicus".

Dit boek behandelt uitgebreid deze periode in en rond de vesting, maar ook met alles wat er vóór en zelfs juist nadien in de regio militair en staatkundig gebeurde. Wij leren de Staten Generaal en Oldenbarnevelt maar ook de verscheidene Spaanse bevelvoerders kennen.

De verschuldigde co-auteurs schetsen een beeld over het verloop van het soldatenleven in beide kampen, de uitbouw van de verdediging van de stad en anderszijds de verschillende, soms gans nieuwe aanvalsconstructies en methoden. Dit werd trouwens ijverig door de west-europese militaire overheden, zelfs ter plaatse; bestudeerd. Na de val werd de practisch gans vernielde stad door velen bezocht, de rampoeristen van toen! Een speciaal detail: het Oostends stadsgarnizoen uit 7000 soldaten bestaande, waren er 3000 Engelsen en de prima bevelhebber was de Engelse edelman Francis Reve.

Het boek vertelt ons veel over Oostende en de Lage Landen en zal voor menig Vlaming een prachtige geschiedenisboek worden. Deze historische **Davidfonds-uitgave**, met vele schitterende illustraties en kaarten, garengenaaid met flapper, form. 23,5 x 28 cm. en 208 blz., kost 34,5 Euro.

R.d.B.

Maurits van Nassau

DE EERSTE PROTESTANTEN IN DE LAGE LANDEN

Dr. Hist. Johan Decavele

De auteur noemt het Geloof en heldenmoed. Zeker het nieuwe geloof werd door hun aanhangers dieper en strenger aangevoeld als de oudere godsdienst. De katholieke kerk met al haar instellingen en macht toonde vele gebreken en tekortkomingen. Zo waren er het financiële afkopen van zonden door de zgn.

aflaten, waartegen Luther in 1517 zijn stellingen in Wittenberg bekend maakte.

Zeker het verlangen naar vrijheid van godsdienst was meestal de grondslag van de opstandigheid, maar er was ook sociale achterstelling en zeker een nationale bewustwording, los van de Spaanse overheersing. De plakaten en de inquisitie van Karel V en nadien van Philips II konden de onrust alleen maar aanwakkeren.

Wij volgen de evolutie met de verdoken bijeenkomsten en hagepreken, maar ook met onthoofdingen en levendverbranding voor de mannen en levendbegraving voor de vrouwen en dit zelfs alleen wegens het bezit van zgn. ketterse boeken.

Reeds sedert 1545 gaan er velen uitwijken en zo wordt in 1550 te London de kerk voor Nederlandse geloofsvluchtelingen opgericht.

In 1564 pleit Willem van Oranje voor meer gematigdheid en in april 1566 komt de smeekbrief van het eedverbond der edelen aan Margaretha van Parma dat telkens afgewezen wordt, in Augustus-September volgt dan de beeldenstorm.

Na een kleine periode van "gedogen" komt Alva en zijn raad van beroerten. Maar de opstand tegen Spanje wordt reëel met o.a. de inname van "den Briel" door de Watergeuzen.

Ondanks de Pacificatie van Gent in 1576, wordt de opstand algemeen en op 23 september 1577 doet Willem van Oranje zijn triomfantelijke intocht te Brussel.

In de meeste Vlaamse steden nemen de calvinisten de macht over. Maar dan kwam de reconquista van de Zuidelijke Nederlanden door Don Juan met in 1585 de val van Antwerpen en de grote uittocht naar de republiek in het Noorden.

De geschiedenis der Zuidelijke Nederlanden wordt door Johan Decavele verteld in vijftien schokkende, soms grappige verhalen.

Deze gebrocheerde Davidsfondsuitgave, form. 16,5 x 24 cm. met 310 blz. kost 24,95 Euro. R.d.B.

OVER DE SCHREEF

Middeleeuwse priesters voor de rechter

David Vergauwen

Uit een rijk bronnenmateriaal heeft deze historicus de toestand van de parochiepriesters uit onze contrijen geschetst betreffende hun foutief gedrag en de bestraffingen ervan!

Vele uitoefenaars van het kerkelijk ambt gedroegen zich niet zoals het hoorde zowel tegenover hun overheden als tegenover hun medeparochianen. Vloeken, vechten, de kroegen bezoeken, sacrale plichten verwaarlozen, kerkgoederen helen en vooral "verdacht samenzijn met vrouwen"... Dit laatste kon allerlei vormen aannemen; van verhoudingen met en verleidingen van gehuwde vrouwen, tot concubinaat. Dit samenwonen was dan wel gekend en er kwamen zelfs kindertjes op de wereld. Wat gedaan met zo een toestand . . . een priester had toch de belofte van zuiverheid afgelegd . . . Meestal werd alles beslecht met een geldboete aan de kerkelijke overheid . . . Vele gevallen worden er in detail verteld. Een plezierige lectuur! Deze Davidsfondsuitgave, met formaat 16,5 x 24 cm. en 128 blz., kost 18,50 Euro. R.d.B.

VOOR VOLGEND NUMMER !!!

BRUSSELS A VIEW FROM THE SKY

Wim Robberechts - Davidsfonds

Wim, het petekind van prof. Dr. Wim Robberechts (De Klinge - Pretoria - Diepenbeek), is al een kwarteeuw als professioneel bezig met fotografie en startte als cameraman voor de BRT. Hij specialiseerde in luchtopnamen en richtte een eigen produktenbedrijf op.

Dit uiterst interessant fotoboek toont ons Brussel en zijn omgeving op een manier waarop wij het nog nooit konden zien.

Het Zoniënwood en het Federaal Parlementsgebouw, de zondagse zuidmarkt ofte vlooiemarkt, de basiliek van Koekelberg, het Martelarenplein, de Munt en de Beurs.

Deze schitterende bundeling van Brusselse topgezichten, haarscherp afgebeeld, worden begeleid met interessante onderschriften in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

Dit echt geschenkbboek voor buitenlandse vrienden, gebonden, formaat 25,5 x 29,5 cm. en 126 blz, kost 34,50 Euro.

R.d.B.

OMGAAN MET ZIEKTE

Dr. Manu Keirse - Hoofddocent Geneeskundige faculteit KULeuven

Dit werk wenst een gids te zijn, zowel voor de patiënt, het gezin als de zorgverlener.

Een gezonde wordt plotseling ziek, een zorgverlener wordt plots zelf patiënt of zijn het de familieleden die plots in de problemen zitten?

Niet alleen kan het ziek zijn de patiënt zelf, maar ook zijn omgeving zwaar vallen. De zieke die zelfs thuis het bed moet houden wordt afgesneden van zijn vertrouwde gewoonten. Hij zal moeten omgaan met het verdict van de zware diagnose en nadien van de behandeling.

Een operatie, een bestralingstherapie, een kuur met cytostatica zullen zwaar te verteren zijn voor de zieke, maar ook zijn gezin, zijn omgeving zal er onder lijden en zich moeten aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden.

Deze familieleden en vrienden, maar ook de artsen en het verplegend personeel zullen een ondersteunende taak moeten vervullen en dit op een adequate manier moeten doen.

Met de vele, uit de werkelijkheid gegrepen verhalen, ondersteunt Manu Keirse zijn betoog om vn. de psychische achtergronden, zowel bij de patiënt als zijn familie en vrienden te beklemtonen.

“Omgaan met ziekte” is dan ook een onmisbaar boek voor al wie zelf of in zijn nabije omgeving met een ernstige ziekte in aanraking komt.

Deze Lannoo-uitgave met formaat 14,5 x 24 cm. en 360 blz. kost 16,95 Euro.

R.d.B.

OSTEOPOROSE - OVER PREVENTIE EN BEHANDELING VAN BOTONTKALKING

Drs. W. Braem
Prof Dr. C. Netelenbos

Osteoporose is een echte botziekte die de voornaamste oorzaak is van spontane breuken vanaf vijfenzestig jaar. In enkele hoofdstukken komen de oorzaken, de symptomen en de diagnose aan bod.

Vervolgens gaat men zeer uitgebreid in op de preventie.

Na de behandeling volgt een reeks oefeningen voor het behoud van de soepelheid en het boek sluit af met een overzicht van de medicatie en een verklarende medische woordenlijst.

Deze Davidsfonds-uitgave verscheen in de reeks gezondheidsinfo en telt 107 blz. Het formaat is 16,5 x 24 cm en het kost 12,95 Euro. J.D.

HOGЕ BLOEDDRUK - RISICO'S EN BEHANDELING VAN HOGЕ BLOEDDRUK.

Rob Timmerman

Ongeveer 10 % van de Belgen heeft hypertensie.

In enkele zeer overzichtelijke hoofdstukken wordt achtereenvolgens de bloedsomloop, de gevolgen van een hoge bloeddruk, de diagnose en behandeling uiteengezet. Zeer verhelderend zijn de overzichtstabellen die elk hoofdstuk begeleiden en de goed herkenbare casuïstiek maakt dit boekje goed leesbaar. In een laatste hoofdstuk worden de geneesmiddelen per familie gerangschikt en is er een verklarende alfabetisch gerangschikte lijst van medische termen.

Deze Davidsfonds-uitgave verscheen in de reeks gezondheidsinfo en telt 99 blz. Het formaat is 16,5 x 24 cm en het kost 12,95 Euro. J.D.

In memoriam

DR. AP. L.J. VANDEWIELE

Hij overleed op 16 juli 2004 te Lochristi op 93-jarige leeftijd.

Geboren te Waregem, was hij reeds actief in de studentenbeweging, studeerde te Gent af als apotheker en oefende zijn beroep uit te Waarschoot. Hier werd hij in 1941 burge-meester en betaalde zijn volksverbondenheid met 16 maanden internering. Terug apotheker, maar dan te Gent, groeide hij uit tot de grootste Vlaamse farmaco-historicus uit de 20ste eeuw, die wij langs de Nonnius-kring leerden kennen en appreciëren. Hij schreef wel 16 boeken, 75 artikels en tientallen boekbesprekingen over de farmacie en zijn geschiedenis. Twee gebeurtenissen wil ik hier wel speciaal vernoemen:

In 1981 verscheen zijn majestueus werk: "Geschiedenis van de Farmacie in België", welk in Periodiek nr. 6/1981 besproken werd.

In 1996 werd door zijn toedoen het beeld van de 16de eeuwse Antwerpse botanicus Peeter van Coudenberghе uit 1860 in de kruidtuin te Antwerpen heropgericht, waar het in 1945 door V-bommen vernield werd.

Deze grote farmaco-historicus mogen wij zeker herdenken!

R.d.B.

PROF. DR. MARIE H.A. DE GROODT (1914-2004)

Dochter van Prof. Arthur De Groodt, die de ouderen, zoals ik, nog te Gent, als lesgever in de histologie gekend hebben. Hij behoorde tot de voorvechters van vervlaamsing met Frans Daels, Leon Elaut, Frits De Beule en Reimond Speleers. Zij zal de voetsporen van haar vader te Gent volgen en zich in de histologie bekwamen. Bij het oprichten van de Universiteit Antwerpen, werd haar de leerstoel Histologie toegewezen. Haar laboratorium voor cel- en weefselleer kreeg een grote internationale uitstraling en zij was het die in België voor het eerst electronenmicroscopie introduceerde in het bio-medisch onderzoek. Ik herinner mij nog hoe fier "Mieke" was toen ze haar eerste toestel aan enkele vrienden-collegae voorstelde. Zij had wel 380 publicaties op haar actief staan en kreeg een reeks binnen- en buitenlandse onderscheidingen, o.a. de Purkinje-prijs (Praag), de Justus von Liebig eremedaille (Griessen) en de Copernicus medaille (Krakow).

Met de Professoren De Somer en Gerlot, richtte zij de Vlior op en zij was de eerste vrouwelijke rector van een Belgische en Europese universiteit. Behalve haar grote werkvermogen in haar instituut, had zij een grote liefde voor wereldliteratuur en muziek. Deze culturele affectie werd haar, zoals aan haar broer en zusters meegegeven door haar artistiek hoog begaafde moeder. Deze hield in de dertiger jaren een "salon" in het kasteel "Cantincrode" te Mortsel met een Tahore en een Einstein als gasten, maar ook onze politici, zoals Camiel Huysmans en kunstenaars zoals Jef Van Hoof en Alice Nahon.

Wij betuigen de familie, vn. langs haar zoon, Prof. Dietrich Scheuermann, gewezen decaan, ons medeleven en ook mijn dank aan Prof. Jean-Pierre Timmermans, haar opvolger als hoofd van het labo van celbiologie, die mij zijn In memoriam-rede ter beschikking stelde.

Dr. R. de Beule.

HULDIGING DR. DIRK HIMPE (1953)

Afgestudeerd aan de KUL in 1978, specialiseerde hij zich in de anesthesiologie en is reeds jaren werkzaam in deze specialiteit in het Middelheim Ziekenhuis te Antwerpen op de afdeling hartchirurgie (diensthoofd Dr. Philip van Cauwelaert). Als voorzitter van de beroepsvereniging Anesthesie, ondervoorzitter van de erkenningscommissie Anesthesie is hij erg actief en ook als medeoprichter van het VVMV (Verbond van Vlaamse Medische Verenigingen), en als trouw VGV-lid. Maar het werd nog meer; al bijna vijf jaar werkt hij zowel theoretisch als praktisch bij een openborstkonijnmodel, over plasma substituten die gebruikt worden tijdens cardiale heelkunde. Op 4 oktober 2004 was het zover. Dirk stelde zijn Proefschrift voor tot het behalen van de graad dokter in de medische wetenschappen aan de Universiteit van Antwerpen. Prof. S. De Hert is zijn promotor en zijn co-promotoren zijn Prof. Dr. H. Adriaensen en Prof. Dr. K. Vermeyen.

De titel:

An Evidence Based Choice of Plasma Substitutes for the Use during Cardiac Surgery with a Focus on the Priming Solution for the Cardio-Pulmonary-Bypass Circuit.

Een wetenschappelijk verantwoorde Keuze van Plasma-Substituten voor het gebruik tijdens Cardiale Heelkunde met een Focus op de Vullingsvloeistof voor de Hart-Long Machine.

Samengevat in een mooi uitgegeven boek, heeft Dr. Himpe voor een volle Kinsbergen-zaal van het UZ-Antwerpen zijn stellingen uiteengezet en de vragen van de jury met brio beantwoord. Natuurlijk werd zijn werk aanvaard en wat mij betreft "cum laude".

Dr. Robert de Beule.

VGV-CULTUUR

BEZOEKT

27 november 2004 - 11 uur

Brussel - ING - Cultuurcentrum

Lichaam en Cosmos - Precolumbiaanse Sculptuur uit Mexico

16 januari 2005 - 11 uur

24ste AKO - Nieuwjaarsconcert en receptie

Antwerpen - De Singel

Februari 2005

Oostende - Museum voor Moderne Kunst

Retrospectieve Floris Jespers

NOG AAN TE RADEN

ANTWERPEN

Museum voor Schone Kunsten - **Rijksmuseum aan de Schelde** - Tot eind 2006

Fabiolaalzaal - **Een zee van toegelaten lust** (uit abdijbibliotheken) - Tot 30.01.2005

AMSTELVEEN

Cobra museum - **Lucebert** - tekeningen - tot 09.01.2005

AMSTERDAM

Van Gogh Museum - **l'Art Nouveau** - tot 27.02.2005

Allard Pierson Museum - **Tempels en Tombes van Malta** - tot 27.02.2005

Hermitage - **Nicolaas en Alexandra** - tot 12.02.2005

BONN

Kunst- und Ausstellungshalle - **Toetanchamon** - tot 09.01.2005

BRUSSEL

ING-cultuurcentrum - **Lichaam en Cosmos** - tot 23.01.2005

Jubelpark Museum - **Tatu-Tattoo** - tot 27.02.2005

PSK - **Karel Appel** - tot 16.01.2005

- **Turkije** - tot 16.01.2005

DEN HAAG

Gemeente Museum - **De Haagse School** (1870-1900) - tot 16.01.2005

Mauritshuis - **Carel Fabritius** (1622-1654) tot 09.01.2005

GENT

Dr. Guislain Museum - **Het Hart** - tot 13.03.2005

MOL

Smitsmuseum - **Goya** - Etsenreeks Los Desestros de la guerra - tot 09.02.2005

OOSTENDE

Museum voor Moderne Kunst - **Floris Jespers Retrospectieve** 18.12.2004 tot 10.04.2005

PARIJS

Galerie du Grand Palais - **Turner, Whistler, Monet** - tot 17.01.2005

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

NONNIUS (Antwerpen)

Maandag 10.01.2005 - 20 u. - Dr. E. De Groot

Geschiedenis van de Orthopedie en van de Traumatologie

Maandag 07.03.2005 - 20 u. - Dr. Ph. Albou (Bourges)

Montaigne et la Médecine

Maandag 18.04.2005 - 20 u. - Prof. B. Van Hee

1543-1643 : De definitieve afbraak van het galenisch denken.

Inhoudsopgave jaargang 2004

VGV - VLAAMSE ACTIE

Voorwoord van de Voorzitter	1,33,65
VGV-Colloquium: Gezonde Gezondheidszorg in een Gezonde Economie	3
<i>Verslag: zie Nieuwsbrief VGV September-Oktober</i>	
Najaarsvergadering VGV te Antwerpen	43,61,64
Gedrag na Verdrag	35
De "Vlaamse" strijd wordt al lang gestreden	37
Vlaming zijn nu	38
20 jaar ADVN-archief en documentatie van het Vlaams nationalisme	39

TENTOONSTELLINGEN

Rond Rubens	9
Besprekingen	12,43,71

VGV-CULTUUR

31,63,95

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

64,94

MUZIEKLEVEN IN VLAANDEREN

18,32,62,95

VARIA

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen	10
Bibliotheek van het Geneesherenhuis te Antwerpen	40
Filip de Pillecynjaar - 2004	40
Interbrew - Baillet Latourprijs voor Prof. E. Lugaresi	41
Katoennatie - Headquarters - museum	41
Geneeskundige Dagen van Antwerpen	68
Vereniging van Kempische Schrijvers - Lexicon	69
Prof. Dr Leo Elautprijs 2004	69
Huldiging Dr D. Himpe	93

BOEKBESPREKINGEN

11,19,49,67,81

PERSONALIA

In memoriam Prof. A. Lacquet	5
In memoriam Prof. A. Gyselen	8
In memoriam Dokters G. De Paep en D. Balis	38
In memoriam Dr Ap. L.J. Vandewiele	92
In memoriam Prof. Marie De Groodt	93

ADVERTENTIES

2,4,34,36,42,66,70,82

Muziekleven in Vlaanderen

COFENA - Elisabethzaal

Dinsdag 11 januari 2005

Nationaal Jeugd Orkest (Nederland)
o.l.v. Gérard Korsten - Patricia Kopatchinskaja, viool

Donderdag 17 februari 2005

Orchestre d'Auvergne
o.l.v. Arie van Beek
Olga Pasichnyk, sopraan
Joris Van Den Hauwe, hobo

Dinsdag 8 maart 2005

Filharmonisch Orkest "Arthur Rubinstein"
Lodz (Polen) o.l.v. Daniel Raiskin
Sergej Krylov, viool
Inlichtingen abonnementen en kaartenverkoop: tel./fax 03/232 70 08

DE FILHARMONIE

- Elisabethzaal** - Vrijdag 21 januari 2005 - 20 u.
Ivan Meylemans (dir.) Alain De Ridder (trompet)
Copland - Stekke - Dvorák
- Vrijdag 18 februari 2005 - 20 u.
Daniele Callegari (dir.) Eva Mei (sopraan)
Strauss - Berg - Mahler
- Vrijdag 6 mei 2005 - 20 u.
Marc Soustrot (dir.) Marie Hallynck (cello)
Fauré - Dutilleux - Roussel - Debussy
- De Singel** - Zaterdag 26 februari 2005 - 20 u.
Ed Spanjaard (dir.) Otto Derolez (viool)
Copland - Adams
- Zaterdag 30 april 2005 - 20 u.
Daniele Callegari (dir.)
Rimsky - Korsakov - Stravinsky
- Woensdag 1 juni 2005 - 20 u.
Philippe Herreweghe (dir.)
Beethoven